

ประกาศสภากายภาพบำบัด

เรื่อง การใช้ยาบำบัดในการรักษาทางกายภาพบำบัด

พ.ศ. ๒๕๖๓

เพื่ออนุวัติตามความในมาตรา ๗ (๑) และ (๒) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพกายภาพบำบัด พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งกำหนดวัตถุประสงค์ให้สภากายภาพบำบัดส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด อีกทั้งการควบคุม กำกับ ดูแล และกำหนดมาตรฐาน การให้บริการของผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด ประกอบกับข้อ ๖ แห่งข้อบังคับสภากายภาพบำบัด ว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงเห็นควรกำหนด ยาที่ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดใช้บำบัดได้ ตามความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเภสัชวิทยาคลินิก (clinical pharmacology) ที่มี อาทิ กลไกการออกฤทธิ์ของยา เภสัชจลนศาสตร์ (pharmacokinetics) เภสัชพลศาสตร์ (pharmacodynamics) ปฏิกริยาระหว่างยา ผลข้างเคียงของยา กระบวนการ ทางวิทยาศาสตร์และการเฝ้าติดตามผลของยา การใช้ยาในกลุ่มประชากรพิเศษ การประยุกต์ใช้ความรู้ ในการดูแลรักษาผู้ป่วย สภากายภาพบำบัดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสภากายภาพบำบัด ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๓ จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศสภากายภาพบำบัด เรื่อง การใช้ยาบำบัดในการรักษา ทางกายภาพบำบัด พ.ศ. ๒๕๖๓”

ข้อ ๒ ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“ยาบำบัด” หมายความว่า กลุ่มยาที่ใช้ร่วมกับวิธีการรักษาหรือเทคนิคทางกายภาพบำบัด ตามที่กำหนดในประกาศนี้

“ใช้ยาบำบัด” หมายความว่า การนำยาบำบัดใช้กับผู้ป่วย โดยใช้วิธีการรักษาหรือเทคนิค ทางกายภาพบำบัดตามที่กำหนดในประกาศนี้

ข้อ ๔ ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดสามารถใช้ยาบำบัดได้ตามที่กำหนดในประกาศนี้

ข้อ ๕ วิธีการรักษาหรือเทคนิคทางกายภาพบำบัดที่สามารถใช้ยาบำบัด ได้แก่

๕.๑ เทคนิค iontophoresis ซึ่งใช้กระแสไฟฟ้าผ่านขั้วไฟฟ้าชนิดบวกหรือลบ ของเครื่องมือทางกายภาพบำบัดร่วมกับยาบำบัดในรูปแบบยาผสมน้ำเจือจาง หรือเจล โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มการซึมผ่านของยาบำบัดและช่วยผลัดกันยาบำบัดผ่านทางผิวหนังได้ดียิ่งขึ้น

๕.๒ เทคนิค phonophoresis ซึ่งใช้เครื่องผลิตคลื่นเหนือเสียงเพื่อการรักษา (ultrasound therapy machine) ผลักยาบำบัดในตัวกลาง เช่น เจล เป็นต้น โดยหัวผลึกควอซท์ (head sound) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ช่วยในการผลัดกันให้ยาบำบัดผ่านทางผิวหนังได้ดียิ่งขึ้น

๕.๓ เทคนิค การนวด คลึง หรือลูบ ร่วมกับทายาบำบัดบนผิวหนัง ซึ่งอยู่ในรูปแบบเจล ครีม น้ำมัน สเปรย์พ่น และสอนให้ผู้ป่วยปฏิบัติด้วยตนเองที่บ้าน

๕.๔ เทคนิคการฉีดยาเพื่อให้เกิดความเย็นชั่วคราวและระงับอาการปวดบริเวณกล้ามเนื้อหรือข้อที่บาดเจ็บ

๕.๕ เทคนิคอื่น ๆ ที่ใช้เครื่องมือทางกายภาพบำบัดเพื่อผลักดันยาบำบัด

ข้อ ๖ ยาบำบัด ได้แก่

๖.๑ Salicylates: salicylic acid ชนิดใช้ภายนอก ใช้เป็น keratolytic agent, Methyl salicylate ชนิดใช้ภายนอก ใช้เป็น counter irritant

๖.๒ ยาระงับการอักเสบในกลุ่ม nonsteroidal anti-inflammatory drugs ชนิดใช้ภายนอก เช่น Ibuprofen, Piroxicam, Diclofenac, Indomethacin, Ketoprofen, Phenylbutazone, Diethylamine salicylate ในรูปแบบ เจล ครีม พน เป็นต้น

๖.๓ ยาระงับการอักเสบในกลุ่ม steroidal anti-inflammatory drugs เช่น Dexamethasone ในรูปของสารละลาย เป็นต้น

๖.๔ ยาลดการบวมจากการบาดเจ็บ ชนิดใช้ภายนอก เช่น Aescin ในรูปสารละลายหรือเจล เป็นต้น

๖.๕ ยาอื่น ๆ เช่น Ethyl chloride spray, Fluoromethane spray, ๒-๕% acetic acid solution เป็นต้น

ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

สมใจ ลีวิเศษไพบุลย์

นายกสภากายภาพบำบัด